

Bro: 494/17-4
Podgorica, 10.11.2017. godine
DŠ/DŠ

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 stav 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 42/11 i 32/14) i člana 40 Pravila o radu Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", broj 53/14), nakon završenog ispitnog postupka, da je po pritužbi roditelja XXdajem sljedeće

MIŠLJENJE

I Uvod

Instituciji Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore pritužbom se obratila XX, ističući problem u ostvarivanju porodično pravne i dječije zaštite.

U pritužbi je, između ostalog, navedeno: da je XX bila u braku sa YY i da imaju dvoje zajedničke djece maloljetne QW; da je pravosnažnom i izvršnom presudom Osnovnog suda u Kotoru P.1015/16/16 od 21.11.2016.god. razveden brak i istom presudom su njihova zajednička djeca povjerena majci na dalju brigu i čuvanje; da je stavom III izreke presude definisan način ostvarivanja kontakta između djece i oca; da su djeca, prema majčinim navodima, bila izložena nasilju u momentima kada su boravila kod oca; da je majka korisnica usluga SOS telefona za žene i djecu žrtve nasilja; da se više puta obraćala centru za socijalni rad za pomoć i podršku ali da nije dobila nikakav vid zaštite; da su djeca veoma traumatizovana i da im je ugrožen fizički i psihički integritet, mentalno zdravlje i spokojstvo; da majka ima medicinsku dokumentaciju koja potvrđuje da su kod djece prisutna neurotična ispoljavanja i određeni nivo traumatizovanosti.

II ISPITNI POSTUPAK

Zaštitnik je pokrenuo ispitni postupak zatraživši izjašnjenja od Centra za socijalni rad za opštine Kotor, Tivat i Budva.

Aktom br. 01-2931 od 23.10.2017.godine, Centar za socijalni rad za opštine Kotor, Tivat i Budva je, između ostalog, obavijestio Zaštitnika: da u Centru za socijalni rad Kotor od 2016.godine postoji dosije u vezi sa problemima porodice XY; da je Centar preduzimao niz radnji i mjera iz svoje nadležnosti u cilju preveniranja konfliktnog odnosa roditelja dvoje maloljetne djece, kao i preduzimanja intervencija u cilju manjeg involviranja djece u konfliktni odnos svojih roditelja; da su se u predhodnom periodu i XX i YY više puta obraćali Centru iznoseći primjedbe na ponašanje onog drugog roditelja; da je Centar zaključio da roditelji maloljetnih QWnisu odvojili partnerske od roditeljskih uloga tj da konflikte između

sebe rješavaju involvirajući djecu u njih; da roditelji naizmjenično podnose prijave Centru; da su djeca u velikoj mjeri indukovana od strane majke i njene porodice porijekla; da je Centar preduzimao različite savjetodavno-terapijske metode u cilju uspostavljanja saradnje na planu roditeljstva i zaštite djece; da je prilikom zajedničkog razgovora u Centru 23.3.2017.godine komunikacija sa roditeljima bila otežana zbog visoko konfliktnih i optužujućih odnosa; da roditelji maloljetne QW primjenjuju različite stilove roditeljstva što je pogodovalo razbuktavanju emocionalnog konflikta pri čemu se fokus ne stavlja na djecu već na bivše partnerske odnose; da je XX 24.7.2017.godine dostavila Centru izvještaj psihologa iz privatne prakse u kojem je navedeno da su djeca traumatizovana sa prisutnim neurotičnim ispoljavanjima i autoagresijom; da se taj nalaz u velikoj mjeri razlikuje od nalaza psihologa-spoljnog saradnika i izvještaja dobijenih iz škole te je preporučena psihološka obrada od strane stručnog lica u razvojnom savjetovalištu pri Kliničkom Centru Crne Gore; da je obavljen razgovor sa ocem u vezi sa ovim i da je on tom prilikom negirao sve navode iz izveštaja.

III UTVRĐENE ČINJENICE

Na osnovu pritužbe, izjašnjenja Osnovnog suda, Centra za socijalni rad i dostavljene dokumentacije, Zaštitnik je utvrdio sledeće činjenice:

- da je pravosnažnom i izvršnom presudom Osnovnog suda u Kotoru P.1015/16/16 od 21.11.2016.god. razveden brak XX i YY i istom presudom su njihova zajednička djeca, QW, povjerena majci na dalju brigu i čuvanje;
- da se XX više puta obraćala Centru za socijalni rad u Kotoru ističući, između ostalog, nasilje nad djecom od strane oca;
- da se oba roditelja naizmjenično i kontinuirano obraćaju Centru za socijalni rad Kotor međusobnim optužbama;
- da je Centar za socijalni rad Kotor savjetodavno-terapijski radio sa roditeljima XX i YY;
- da je Centar za socijalni rad Kotor mišljenja da roditelji u probleme u partnerskom odnosu involviraju djecu;
- da se nalaz psihologa spoljnog saradnika i školskog psihologa u velikom dijelu razlikuju od izvještaja psihologa iz privatne prakse kojim su djeca ocijenjena kao traumatizovana sa prisutnim neurotičnim ispoljavanjima i autoagresijom;

III RELEVANTNI PROPISI

Ustavom Crne Gore određeno je:

"Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom". (Član 32)

Konvencijom o pravima djeteta UN-a, određeno je:

1. U svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih preduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja.
2. Države-potpisnice uzimaju na sebe da osiguraju djetetu zaštitu i brigu koja je potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega, i da bi se ovo postiglo, preduzeće sve zakonske i upravne mjere. (Član 3. stav 1 i 2)

Države-potpisnice će poštovati odgovornosti, prava i dužnosti roditelja, ili, gdje je to primjenjivo, članova šire porodice ili društvene zajednice prema lokalnim običajima zakonskih staratelja ili drugih osoba zakonski odgovornih za dijete, da bi se pružilo, na način usklađen s razvojnim sposobnostima djeteta, odgovarajuće usmjerenje i vodstvo u primjeni prava djeteta priznatih u ovoj Konvenciji (čl. 5)

1. Države članice obezbeđuju da nijedno dete ne bude odvojeno od svojih roditelja protiv njihove volje, osim kada nadležni organi na osnovu sudskog uvida odluče, u skladu s odgovarajućim zakonom i procedurama, da je takvo razdvajanje neophodno i u najboljem interesu djeteta. Takva odluka može biti neophodna u određenom slučaju, kao npr. ako roditelji zlostavljaju ili zanemaruju dijete ili ako žive odvojeno pa se mora donijeti odluka o mjestu stanovanja djeteta.
2. U svakom postupku, u skladu sa tačkom 1, sve zainteresovane strane dobiće priliku da učestvuju u postupku i da iznesu svoje mišljenje.
3. Države članice poštuju pravo djeteta koje je odvojeno od jednog ili oba roditelja da održava lične odnose i neposredne kontakte sa oba roditelja na stalnoj osnovi, osim ako je to u suprotnosti sa najboljim interesima djeteta. (član 9)

1. Države članice će uložiti sve napore, kako bi se uvažavalo načelo da oba roditelja imaju zajedničku odgovornostu podizanju i razvoju djeteta. Roditelji ili, u zavisnosti od slučaja, zakoniti staratelji, imaju glavnu odgovornost za podizanje i razvoj djeteta. Najbolji interesi djeteta jesu njihova osnovna briga.
2. Radi garantovanja i unaprjeđivanja prava sadržanih u ovoj konvenciji, države članice pružaju roditeljima i zakonitim starateljima odgovarajuću pomoć u obavljanju dužnosti vaspitavanja djeteta i obezbjeđuju razvoj institucija, objekata i službi za brigu o djeci. (član 18)

Članom 6 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda utvrđeno je: «Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj odgovornosti protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona.»

Porodičnim zakonom („Sl. list CG“ br. 1/07i "Službenom listu CG", br. 53/2016.) je propisano:

Svako je dužan da se rukovodi najboljim interesom djeteta u svim aktivnostima koje se direktno ili indirektno tiču djeteta.

Najbolji interes djeteta ima prioritet i utvrđuje se polazeći od:

- prava djeteta;
- mišljenja i želje djeteta;
- uzrasta, razvojnih sposobnosti i drugih ličnih svojstava djeteta;
- potrebe zaštite života i zdravlja djeteta;
- potrebe osiguranja bezbjednosti djeteta;
- potrebe fizičkog, emocionalnog, obrazovnog, socijalnog i drugog razvoja djeteta;
- prethodnog iskustva i okolnosti u kojima dijete živi;
- potrebe očuvanja stabilnosti i kontinuiteta odnosa sa roditeljima, porodicom i sredinom iz koje dijete potiče ili u kojoj boravi i uticaja promjene sredine;
- kvaliteta odnosa koje je dijete uspostavilo sa roditeljima, članovima porodice ili drugim licima i neposrednih i dugoročnih posljedica održavanja tih odnosa;
- potrebe očuvanja porodičnih odnosa, a naročito odnosa sa braćom i sestrama;
- uticaja odvajanja od roditelja, drugih članova porodice, a naročito od braće i sestara;
- potrebe očuvanja ličnog i porodičnog identiteta;
- kulturne, nacionalne, etničke, vjerske i jezičke pripadnosti, odnosno porijekla djeteta;
- i
- drugih okolnosti i stanja koja mogu da utiču na dobrobit djeteta. (Član 5b)

Država starateljstvom pruža zaštitu djeci koja nijesu pod roditeljskim staranjem i punoljetnim licima koja nijesu sposobna ili koja nijesu u mogućnosti da se sama staraju o svojoj ličnosti, pravima i interesima.

Poslove starateljstva vrši organ starateljstva. (član 9)

Roditeljsko pravo sačinjavaju prava i dužnosti roditelja da se brinu o ličnosti, pravima i interesima svoje maloljetne djece. (član 59)

Roditeljsko pravo pripada majci i ocu zajedno.

Ako je jedan od roditelja umro ili nije poznat ili je lišen roditeljskog prava, roditeljsko pravo pripada drugom roditelju.

Roditelj se ne može odreći roditeljskog prava.

Zabranjena je zloupotreba roditeljskog prava. (član 60)

Dijete ima pravo da održava lične odnose sa roditeljem sa kojim ne živi.

Pravo djeteta da održava lične odnose sa roditeljem sa kojim ne živi može biti ograničeno samo sudskom odlukom kada je to u najboljem interesu djeteta.

Sud može donijeti odluku o ograničavanju prava djeteta da održava lične odnose sa roditeljem sa kojim ne živi ako postoje razlozi za ograničenje ili lišenje roditeljskog prava ili u slučaju nasilja u porodici. (član 63)

Roditelji imaju pravo i dužnost da sa djetetom razvijaju odnos zasnovan na ljubavi, povjerenju i uzajamnom poštovanju i da dijete usmjeravaju ka usvajanju onih vrijednosti koje imaju univerzalni karakter. (član 71)

Roditelji roditeljsko pravo vrše zajednički i sporazumno kada vode zajednički život.

Roditelji roditeljsko pravo vrše zajednički i sporazumno i kada ne vode zajednički život ako zaključe sporazum o zajedničkom vršenju roditeljskog prava i ako sud procijeni da je taj sporazum u najboljem interesu djeteta. (Član 76)

Jedan roditelj sam vrši roditeljsko pravo kada je drugi roditelj nepoznat, ili je umro, ili je potpuno lišen roditeljskog prava, odnosno poslovne sposobnosti.

Jedan roditelj sam vrši roditeljsko pravo kada samo on živi sa djetetom, a sud još nije donio odluku o vršenju roditeljskog prava.

Jedan roditelj sam vrši roditeljsko pravo na osnovu odluke suda kada roditelji ne vode zajednički život, a nijesu zaključili sporazum o vršenju roditeljskog prava.

Jedan roditelj sam vrši roditeljsko pravo na osnovu odluke suda kada roditelji ne vode zajednički život, a zaključili su sporazum o zajedničkom ili samostalnom vršenju roditeljskog prava, ali sud procijeni da taj sporazum nije u najboljem interesu djeteta.

Jedan roditelj sam vrši roditeljsko pravo na osnovu odluke suda kada roditelji ne vode zajednički život ako zaključe sporazum o samostalnom vršenju roditeljskog prava i ako sud procijeni da je taj sporazum u najboljem interesu djeteta. (Član 78)

Roditelj koji ne vrši roditeljsko pravo ima pravo i dužnost da izdržava dijete, da sa djetetom održava lične odnose i da o pitanjima koja bitno utiču na život djeteta odlučuje zajednički i sporazumno sa roditeljem koji vrši roditeljsko pravo. (član 79 stav 3)

Roditelj koji samostalno vrši roditeljsko pravo dužan je da omogući i podstiče održavanje ličnih odnosa djeteta sa drugim roditeljem, srođnicima i licima sa kojima dijete vezuje posebna bliskost, ukoliko to nije ograničeno sudskom odlukom.

Roditelj koji sa djetetom održava lične odnose ne smije svojim ponašanjem ometati drugog roditelja u vršenju roditeljskog prava. (Član 79a)

Organ starateljstva dužan je da roditeljima pruža odgovarajuće oblike pomoći i podrške i preduzima potrebne mjere radi zaštite prava i najboljeg interesa djeteta, a na osnovu neposrednog saznanja ili obavještenja.

Organ starateljstva dužan je odmah po prijemu obavještenja da ispita slučaj i preduzme mjere za zaštitu prava djeteta. (Član 80 stav 1 i stav 3)

Ako opravdani interesi djeteta to zahtijevaju, organ starateljstva upozoriće roditelje na greške i propuste u vaspitanju i podizanju djeteta i pomoći im da dijete pravilno odgajaju, a može ih uputiti da se sami ili sa djetetom obrate određenom savjetovalištu, zdravstvenoj, socijalnoj, vaspitnoj ili drugoj odgovarajućoj ustanovi. (Član 81)

Kad je roditeljima potrebna trajnija pomoć i usmjeravanje u vršenju roditelj-skih prava i dužnosti ili je neophodno neposredno praćenje stanja i uslova u kojima dijete živi, organ starateljstva odrediće nadzor nad vršenjem roditeljskog prava u pogledu djece ili u pogledu pojedinog djeteta.

Odlukom o nadzoru organ starateljstva utvrdiće program nadzora i odrediti lice koje će pratiti razvoj djeteta, kontrolisati postupke roditelja, podnositi periodične izvještaje organu starateljstva i preduzimati druge mjere u interesu djeteta. (Član 82)

Grubo zanemarivanje dužnosti postoji naročito ako roditelj: napusti dijete ili se uopšte ne stara o osnovnom životnim potrebama djeteta sa kojim živi; izbjegava da održava dijete ili da održava lične odnose sa djetetom sa kojim ne živi, odnosno sprečava održavanje ličnih odnosa djeteta i roditelja sa kojim dijete ne živi; ako s namjerom i neopravdano izbjegava da stvori uslove za zajednički život sa djetetom koje se nalazi u ustanovi socijalne i dječije zaštite. (član 87 stav 3)

Postupak za lišenje roditeljskog prava može pokrenuti drugi roditelj, organ starateljstva ili državni tužilac.

Organ starateljstva dužan je da pokrene postupak za lišenje roditeljskog prava kad na bilo koji način sazna da postoje razlozi za to predviđeni u ovom zakonu.

Ako organ starateljstva sazna da postoji opasnost zloupotrebe roditeljskog prava ili opasnost grubog zanemarivanja roditeljskih dužnosti, dužan je da hitno preduzme mjere za zaštitu ličnosti, prava i interesa djeteta. (Član 89)

Tužbu za zaštitu prava djeteta mogu podnijeti: dijete, roditelji djeteta, državni tužilac i organ starateljstva.

Tužba za zaštitu prava djeteta može se podnijeti u pogledu svih prava koja su djetetu priznata ovim zakonom, a nijesu zaštićena nekim drugim postupkom.

Pravo i dužnost da obavijeste državnog tužioca ili organ starateljstva o razlozima za zaštitu prava djeteta imaju sve dječije, zdravstvene i obrazovne ustanove ili ustanove socijalne zaštite, pravosudni i drugi državni organi, udruženja i građani. (Član 354)

Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici ("Službeni list CG", br. 46/2010.) propisano je:

Nasilje u porodici, u smislu ovog zakona, je činjenje ili nečinjenje člana porodice kojim se ugrožava fizički, psihički, seksualni ili ekonomski integritet, mentalno zdravlje i spokojstvo drugog člana porodice, bez obzira na mjesto gdje je učinjeno. (Član 2)

Socijalna zaštita žrtve obuhvata materijalnu i nematerijalnu pomoć, smještaj i usluge socijalnog rada, u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna i dječja zaštita.

Centri za socijalni rad obavezni su da ustanove preciznu evidenciju djece i lica sa posebnim potrebama na svojoj teritoriji.

Radi zaštite od nasilja nad ovim licima centri su obavezni da formiraju posebne timove koji će, najmanje jednom mjesečno, obilaziti porodice u kojima su smještena ili žive djeca i lica sa posebnim potrebama, kontrolisati postupanje prema tim licima i na osnovu utvrđenog stanja o tome sačiniti pisani izvještaj.

Centri za socijalni rad su obavezni da, najmanje jednom u šest mjeseci, ministarstvu nadležnom za poslove socijalnog staranja podnesu pisani izvještaj o stepenu ostvarivanja socijalne zaštite djece i lica sa posebnim potrebama. (član 12)

Učiniocu nasilja može se izreći jedna ili više zaštitnih mjera:

- 1) udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje (u daljem tekstu: udaljenje iz stana);
- 2) zabrana približavanja;
- 3) zabrana uznemiravanja i uhođenja;
- 4) obavezno liječenje od zavisnosti;

5) obavezni psihosocijalni tretman.

Organi i ustanove iz člana 5 stav 1 ovog zakona dužni su da učiniocu nasilja pruže odgovarajuće informacije o njegovim pravima. (član 20)

Obavezni psihosocijalni tretman može se izreći učiniocu nasilja radi otklanjanja uzroka nasilničkog ponašanja i prevaspitanja, odnosno u cilju smanjivanja i otklanjanja opasnosti da ponovo učini nasilje.

Zaštitna mjera iz stava 1 ovog člana traje do prestanka razloga zbog kojeg je izrečena, ali ne duže od šest mjeseci.

Bliži način određivanja i sprovođenja zaštitne mjere iz stava 1 ovog člana propisuje ministarstvo nadležno za poslove socijalnog staranja. (član 25)

V ZAKLJUČNA OCJENA

Nakon sprovedenog ispitnog postupaka Zaštitnik konstatuje da od strane Centra za socijalni rad za opštine Kotor, Tivat i Budva i pored preduzimanja određenih aktivnosti i savjetodavnih tretmana, nijesu obezbijeđene odgovarajuće mjere porodično pravne zaštite u cilju ostvarivanja garantovanih prava djece u konkretnom slučaju. Situacija u porodici XY, prema mišljenju Zaštitnika, ukazuje na veoma poremećene odnose te se stiče utisak da roditelji svoje interese stavljaju ispred prava i interesa zajedničke djece, a samim tim zanemaruju roditeljske dužnosti.

Zaštitnik je sprovodeći ispitni postupak stekao utisak da roditelji u konkretnom slučaju, ne obazirući se na sugestije Centara za socijalni rad, ne doprinose razrješavanju porodičnih nesuglasica i rješavanju problema kako bi se stvorila atmosfera pogodna za pravilan razvoj i odrastanje zajedničke djece. Osim toga, majka XX ističe nasilje u porodici odnosno nasilje nad djecom što, ukoliko je tačno, ovu porodicu čini rizičnom za djecu odnosno ne obezbijeđuju im podobno okruženje za njihov dalji psihički i fizički razvoj. Takođe je konstatovano, na osnovu izjašnjenja Centara, da su i stručna lica Centra svjesna da roditelji koristeći konfliktne situacije u cilju ostvarivanja ličnih interesa zanemaruju roditeljske dužnosti, instruišu djecu protiv drugog roditelja i manipulišu dječijim emocijama.

Međutim i pored činjenica koje ukazuju da roditelji imaju nerazriješene partnerske odnose, da su konfliktni i optužujući jedno prema drugom, da praktikuju različite stilove roditeljstva te zbunjuju djecu i manipulišu njima i da postoje optužbe za nasilje nad djecom, stiče se utisak da Centar nije kontinuirano pratio porodicu i nije vršio nadzor nad načinom vršenja roditeljskih prava. Zaštitnik zapaža da Centar nije, koristeći zakonska ovlaštenja, inicirao pokretanje procesa preispitivanja roditeljskih kompetencija u cilju eventualnog (možda privremenog) ograničavanja/oduzimanja roditeljskih prava onom roditelju koji zanemarujući ili zloupotrebjavajući roditeljska prava negativno utiče na djecu.

Zaštitnik konstatuje da majka pominje nasilje u porodici i primjećuje da su djeca izlagana procjenama stručnih lica. Zaštitnik takođe primjećuje da se nalaz psihologa spoljnog saradnika i školskog psihologa u velikom dijelu razlikuju od izvještaja psihologa iz privatne prakse kojim su djeca ocijenjena kao traumatizovana. Prijavljivanje nasilja nad drugim roditeljem dovodi u neprijatnu situaciju djecu koja se izlažu postupku ispitivanja i

potencijalnih manipulacija da govore loše o roditelju. Ovakva situacija navodi na mišljenje da su roditelji koristili djecu za zadovoljenje svojih interesa ne vodeći računa o osjećanjima djece, njihovim potrebama niti poslasticama koje jedna nezdrava atmosfera u kojoj odrastaju može na njih ostaviti. Djeca koja se nađu u središtu sukoba zavađenih roditelja trpe dalekosežne psiho-fizičke posljedice, što ni u kom slučaju ne može biti dobro po njihov razvoj. Ovakvo postupanje predstavlja grubo zanemarivanje roditeljskih dužnosti i svojevrsno kršenje kako Konvencije o pravima djeteta tako i Porodičnog zakona i može se podvesti pod emocionalno ako ne i psihičko zlostavljanje djeteta/djece.

Konvencija o pravima djeteta obavezuje državu da obezbijedi odgovarajuću brigu o djetetu u slučaju kada roditelji/staratelji to ne čine na odgovarajući način. Prema Porodičnom zakonu Centri za socijalni rad su određeni kao organi starateljstva, čija je dužnost da roditeljima pružaju odgovarajuće oblike pomoći i podrške i preduzimaju potrebne mjere u cilju ostvarivanja najboljeg interesa djeteta. Organ starateljstva je obavezan da vrši nadzor nad vršenjem roditeljskog prava i da roditeljima ukaže na greške i propuste u vaspitanju i podizanju djece, takođe je dužan da sudu podnese predlog za ograničenje ili oduzimanje roditeljskog prava ako roditelji zloupotrebljavaju ili zanemaruju roditeljske dužnosti.

Zaštitnik primjećuje da Centar nije u skladu sa odredbama Zakona koji regulišu oblast socijalne i dječje zaštite i Porodičnog zakona preduzeo mjere i radnje usmjerene na pomoć ovoj porodici i preispitivanje podobnosti staratelja za vaspitavanje, brigu i nadzor djece u skladu sa njihovim najboljim interesima. Situacija u kojoj roditelji odbijaju sve vrste pomoći usmjerene na prevazilaženje porodičnih konflikata koji direktno ugrožavaju najbolje interese djeteta predstavlja zloupotrebu roditeljskih prava.

Ovakvo postupanje Centra upućuje na potrebu većeg angažovanja profilisanih stručnjaka u okviru socijalne i dječje zaštite, kroz efektivna porodična savjetovanja u cilju jačanja kompetencija roditelja i olakšavanja prilagođavanja roditelja i djece na nove porodične okolnosti. Posebno je važno da Centar uspostavi mehanizme praćenja stanja u porodici u cilju sprečavanja zloupotrebe i zanemarivanja vršenja roditeljskih prava, pri tome vodeći računa o prioritetu poštovanja prava djeteta.

Imajući u vidu navedeno a u cilju poštovanja najboljeg interesa djeteta u skladu sa garantovanim pravima, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore

P r e p o r u č u j e

da Centar za socijalni rad za opštine Kotor, Tivat i Budva:

- bez daljeg odlaganja, preduzme neophodne mjere u cilju kontinuiranog praćenja porodice XX i uspostavi mehanizme nadzora nad vršenjem roditeljskih prava;
- bez odlaganja izvrše sveobuhvatnu procjenu roditeljskih kompetencija i preduzme radnje i mjere u cilju određivanja podobnog staratelja maloljetnoj QW.

Centar za socijalni rad za opštine Kotor, Tivat i Budva dužan je da, po isteku roka od 30 dana od dana prijema ove preporuke, dostavi izvještaj Zaštitniku ljudskih prava i sloboda o preduzetim radnjama i mjerama na izvršenju ove preporuke.

Dostavljeno:

- Centar za socijalni rad za opštine Kotor, Tivat i Budva

-Podnosioc pritužbe

a/a

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA
Snežana Mijušković